

22-28 листопада

Короткий огляд ситуації

ХІД БОЙОВИХ ДІЙ

- Незважаючи на великі втрати щодня, російська армія продовжує активно атакувати та має певні успіхи в районі Бахмута, зокрема, силами приватної військової компанії “Вагнер” та ще ряду ПВК. Зокрема, медіа повідомляють про створення в найближчому майбутньому ще однієї ПВК із завербованих ув’язнених, яку очолить кримінальний авторитет Армен Саркісян з Горлівки (до цього він активно сприяв організації влади “ДНР” у Горлівці, а нині розширив свою діяльність також на новоокуповані території України). Продовжує залишатися високою загроза відкриття другого фронту з території [Білорусі](#). У свою чергу, ЗСУ продовжують атакувати на території Луганської області, звільнивши вже майже 15 населених пунктів у районі Сватового та Кременної.
- Російська сторона продовжує масові ракетні та артилерійські обстріли українських міст. Згідно з [заявою](#) представника МВС України, лише 3% з цих обстрілів поцілили в військові об’єкти, решта прийшлася на житлові будинки, цивільну та енергетичну інфраструктуру, заклади освіти, культури, релігійні споруди тощо. Загалом пошкоджено близько 32 тис. цивільних об’єктів. Під обстріли потрапили цього тижня [Херсон](#), Дніпро, Кривий Ріг, Вишгород, Нікополь, Марганець, Бахмут (зокрема, поцілили в [пожежну](#) частину), Вовчанськ, Куп’янськ (зокрема, обстріляно [лікарню](#)), [Краматорськ](#), Торецьк (знищено [дитячий садок](#) із промовистою назвою “Мир”), Часів Яр, інші міста, а також [прикордонні](#) території Сумської, Чернігівської, Харківської областей.
- Внаслідок [масового обстрілу](#) 23 листопада (70 крилатих ракет та близько 10 дронів-камікадзе) було тимчасово відключено всі енергоблоки АЕС на територіях, підконтрольних Україні. Фактично, Україна пережила повномасштабний блекаут, свідоме спричинення якого напередодні зими деякі експерти вже кваліфікують як акт геноциду, оскільки мільйони людей одночасно були позбавлені світла, тепла, водопостачання, зв’язку в холодну пору року. Крім України, постраждала також [Молдова](#), де внаслідок цих обстрілів також зникло електропостачання в багатьох населених пунктах.
- Нещодавно звільнений Херсон зазнає бомбардувань, адже знаходиться у радіусі дії російської артилерії. Після деокупації відновлена критична інфраструктура зазнає ракетних обстрілів, так, окупанти вдарили [по лініях електропередач](#) та [обстріляли насосну станцію](#), яка мала подавати питну воду в Миколаїв. Щодо Миколаївщини, з початку російського вторгнення на цю територію пошкоджено частково або повністю [13 675 цивільних об’єктів](#).
- Тривають процеси обміну полоненими, так, 23 листопада відбувся обмін 36х36, 24 листопада — обмін 50х50, 26 листопада — обмін 12х12. Також 22 листопада Україна змогла повернути тіла 33 загиблих військових.

ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР

- За офіційною [інформацією ювенальних прокурорів](#) 440 дитини загинуло та понад 851 отримали поранення різного ступеню тяжкості, 12034 дитини — у списках депортованих.
- Як повідомляє міністр оборони України Олексій Резніков, Росія [завдала](#) понад 16 тисяч ракетних ударів по Україні за останні дев'ять місяців. 97% цілей є цивільними. Безперервні російські атаки на українську цивільну інфраструктуру можуть призвести до того, що цієї зими Україна зіткнеться з “антропогенною гуманітарною катастрофою” — [заява](#) заступниці генерального секретаря ООН з політичних питань Розмарі Дікарло.
- Україна виступає за [безстрокове продовження](#) дії "зернової угоди" щодо експорту свого продовольства Чорним морем і за збільшення кількості портів, що працюють в межах ініціативи. Наразі Росія заблокувала прохід протокою Босфор понад 80 кораблям. 26 листопада було представлено гуманітарну продовольчу програму [Grain from Ukraine](#), яка покликана запобігти голоду в найбільш вразливих країнах Африки та Азії. Мета – врятувати від голоду до п'яти мільйонів людей у Африці та Азії.
- 23 листопада Київ пережив перший в історії блекаут, влада столиці [готується до найгіршого сценарію](#), за якого повністю будуть відсутні вода, опалення та світло.
- За даними ООН, наразі внутрішньо переміщеними особами в Україні є 6,5 млн. осіб, за її межами притулок знайшли 4,7 млн. українців. За повідомленням [Міжнародної федерації товариств Червоного Хреста та Червоного Півмісяця](#), очікується збільшення потоку біженців з України з огляду на погіршення ситуації з критичною інфраструктурою.
- Слідчі Нацполіції розпочали понад [45,6 тисяч кримінальних проваджень](#) щодо воєнних злочинів рф. Також проводяться розслідування злочинів російських воєнних на території Херсонської області. Так, російська сторона звинувачується в умисному вбивстві цивільного населення (розстріляли [авто із двома цивільними](#) та переїхали його танком), встановлено [місця катівень](#) у чотирьох будівлях, місця масового розстрілу цивільного населення ([розстріл семи місцевих](#) серед яких неповнолітня дитина).

РОСІЙСЬКІ НАРАТИВИ, ПРОПАГАНДИСТСЬКИЙ ВИМІР

- Офіційні ресурси продовжують [поширювати](#) наративи стосовно заперечення існування окремої української культури без зв'язку із російською історією та культурою.
- Російські посадові, політичні особи (песков) [використовують](#) риторику цілковитого виправдання та доречності руйнування цивільної, енергетичної інфраструктури, зокрема й тим, що “українська армія обстрілює Донбас”. Поширюється наратив щодо успіхів російських обстрілів енергетичної [інфраструктури](#), адже українські енергетики не в стані все відновити, що відображається на суспільстві та його настроях, тому тактика рф є вірною. В інформаційному просторі рф обговорюються подальші удари по українській цивільній інфраструктурі, зокрема 7-мостах через Дніпро, [обговорюються](#) технічні подробиці використання для цього старих ракет, які були носіями ядерних боеголовки. Поширюються [заяви](#) російських політиків,

- російських управлінців окупаційних структур, що обстріли української інфраструктури мають тривати (косянтинов). Постійно триває [поширення](#) публікації про катастрофічний стан української енергетичної системи внаслідок російських ударів, втрату 60 відсотків енергетичних потужностей
- Поширюються наративи про можливе потенційне невдоволення українців владою після обстрілів української цивільної інфраструктури. У російських офіційних ЗМІ вказується на складну гуманітарну ситуацію із світлом та продуктами в українській столиці та слабкій [здатності](#) української влади впоратися із цими викликами. Наголошується, що мешканцям українських міст не [вистачає](#) хліба. Поширюються наративи про те, що начебто “українські міста [поринули](#) в середньовіччя”, мешканці готуються до мародерства та вбивств на вулицях Львова та Києва. Йдеться про начебто [підвищення](#) цін у 2 рази на харчові продукти в Україні. Тиражуються [розмірковування](#) про конкуренцію Зеленського та главу ЗСУ Залужного, якого в деяких російських текстах називають “наступником” Зеленського.
 - Українська сторона [звинувачується](#) в підготовці терактів на нафтопроводах у Волгоградській області.
 - У внутрішньому дискурсі актуалізовано дискусії про російські традиційні цінності, заборону “ЛГБТ-пропаганди”. Ще на початку листопада Путін [затвердив](#) в рф 17 [традиційних](#) цінностей від яких залежить “державна безпека рф”, серед них – “родина”, “єдність народів рф”. 23 листопада Держдума в цілому [ухвалила](#) закон про заборону ЛГБТ-пропаганди. З’являються тексти, які активно [протиставляють](#) російські традиційні цінності, гендерний компонент “західним, ліберальним” цінностям, зокрема в релігійних питаннях.
 - Території ОРДЛО, Запорізької та Херсонської області на нарадах російського уряду називають “новими російськими територіями”. Так, російський уряд [обговорює](#) ситуацію на “нових територіях рф” щодо підготовки до осінньо-зимового періоду. Паралельно з цим масово [поширюються](#) наративи про знущання з боку України над цивільними на Правобережжі Херсонської області, проведення фільтрації та ін. В то й же час деякі офіційні особи на пропагандистських ресурсах [говорять](#), що Запорізька та Херсонська область – спірні території, обґрунтовуючи незастосування ядерної зброї проти України внаслідок звільнення від російської окупації.
 - Продукуються меседжі стосовно “народного характеру” війни, народного характеру мобілізації. Зокрема, декларується підтримка родин мобілізованих, членів їхніх родин та матерів ([впровадження пільг](#) та ін). Російським керівництвом створюються альтернативні меседжі щодо мобілізованих у правозахисних організаціях (приміром, Союз комітетів солдатських матерів), які критикують часткову мобілізацію та [заявляють](#) про тиск з боку влади. 25 листопада Путін [особисто зустрівся](#) з “матерями бійців” та [вказував](#), що все почуто, а матері загиблих не будуть “забутими”, що краще загинути в бою, ніж у ДТП чи від горілки. Путін [вказує](#), що через матерів “прямо розмовляє з деякими учасниками спеціальної військової операції телефоном”. При цьому опозиційні російські ЗМІ [вказували](#), що “матері були призначеними”, спеціально відібраними для цієї зустрічі.

- Дискредитується українська армія, поширюються офіційні меседжі про інтернаціональний характер війни, зокрема дані про начебто [знищення](#) 300 іноземних найманців, 200 польських найманців. Панують [меседжі](#) про знищення тисяч “західних найманців”.
- Поширюються наративи, які легітимують російські дії в Україні, зокрема, посадові особи [вказують](#), що повернення українських територій несе загрозу мешканцям “нових російських територій” та безпеці РФ взагалі. Зокрема, у разі деокупації АР Крим та Донбасу там будуть розміщені “західні військові бази та біолабораторії” (слуцький). Водночас у риторичі допускається момент деокупації Криму, чого раніше не спостерігалось. Проте, інші посадовці [погрожують](#) в разі спроби звільнення Криму з боку України застосувати “зброю стримування”. Також [поширюються](#) наративи, що Україна готувалася деокупувати “законно приєднаний Крим” у 2023 році військовим шляхом.
- Обговорюється ситуація на Запорізькій АЕС [щодо загроз](#) безпеці з боку ЗСУ, [заперечується](#) відхід з ЗАЕС російських військових.
- Питання “зриву” перемовин покладається на Україну. Зокрема 28 листопада пєсков, [коментуючи](#) ініціативу Ватикану про майданчик для перемовин про мир заявив, що “Україні не потрібні ніяких майданчиків”.